

Ljubljana, 12.03.2015

Gospod minister
Mag. Dejan Židan
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Dunajska 22
1000 Ljubljana

Predmet: Pripombe na osnutek Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ)

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je dne 11.2.2015 v javno obravnavo posredovalo osnutek Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ). Partnerji projekta *Odgovorno do prostora!*¹ že dalj časa spremljamo in aktivno sodelujemo na področju priprave sprememb ZKZ. Osnutek sprememb in dopolnitev zakona smo preučili predvsem v delu, ki zadeva opredeljevanje TVKZ in dopuščanje graditve objektov oz. posegov na trajno varovana in druga kmetijska zemljišča ter odškodnine .

- **Žal ponovno ugotavljamo, da naša opozorila in zahteve, da naj ZKZ kot sektorski zakon ne posega na področje, ki je v prisotnosti prostorske zakonodaje, niso upoštevana.** Osnutek ZKZ poleg urejanja in varovanja kmetijskih zemljišč namreč ureja vsebine, ki sodijo v prostorsko zakonodajo, saj med drugim določa izjeme za graditev objektov na zemljiščih, ki so po namenski rabi kmetijska. S poseganjem na področje urejanja prostora preko sektorskih predpisov se zmanjšujeta pomen in vloga prostorskega načrtovanja kot usklajevalca interesov v prostoru. Samo prostorski akti lahko upoštevajo vse relevantne vidike ter so izdelani s strokovnimi metodami prostorskega načrtovanja, preverjeni skozi javne obravnave in sprejeti na demokratičen in pregleden način. Sektorski zakoni, ki parcialno posegajo na področje urejanja prostora vodijo v razpad sistema urejanja prostora, preprečujejo usklajen razvoj dejavnosti v prostoru in dolgoročno povzročajo narodnogospodarsko škodo. Sklepamo sicer, da so te težnje posledica pomanjkljivosti trenutne zakonodaje in prakse na področju urejanja prostora, ki jo je nujno treba prenoviti. Očitno so aktivnosti na tem področju zastale oziroma potekajo prepočasno, zato od Ministrstva, pristojnega za prostor, pričakujemo pospešitev začetih aktivnosti.
- Ocenjujemo, da so določila glede opredeljevanja trajno varovanih kmetijskih zemljišč (TVKZ) skozi postopek prostorskega načrtovanja, ustrezna, predlagamo pa, da se strokovne podlage s področja kmetijstva, v katerih bo opredeljen predlog območij TVKZ, pripravijo za skupine občin (regija, podregija, funkcionalno oz. smiselno zaokrožena območja). Na ta način bo čas, potreben za njihovo izdelavo, lahko krajši in tudi stroški bodo lahko nižji, omogočena bo strokovna preveritev ustreznosti in primerljivosti strokovnih podlag za posamezna območja, poleg tega pa bo lažje zagotoviti smiselno razporeditev TVKZ. Tako izdelane strokovne podlage naj se upoštevajo kot splošne smernice za prostorsko načrtovanje v smislu določil ZPNačrt.
- Ugotavljamo tudi, da sedanja ureditev odškodnin ne omogoča trajnostnega varstva kmetijskih zemljišč in izvedbe nadomestnih ukrepov, kar je bil osnovni namen uvedbe odškodnin. Treba

¹ Partnerji projekta *Odgovorno do prostora!* so: Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije, Inštitut za politike prostora, Fakulteta za arhitekturo - katedra za urbanizem, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Filozofska fakulteta - Oddelek za geografijo, Fakulteta za družbene vede, Oddelek za krajinsko arhitekturo pri Biotehniški fakulteti, Inženirska zbornica Slovenije, Društvo urbanistov in prostorskih planerjev Slovenije, Društvo krajinskih arhitektov Slovenije, Zveza geodetov Slovenije in Društvo arhitektov Pomurja. Projekt je v izhodišču podprlo preko 200 posameznikov, ki strokovno delujejo na področju urejanja prostora.

je celovito prenoviti področje odškodnin zaradi spremembe namembnosti, in sicer redefinirati površino območja, za katerega se odškodnina zaračuna in način izračuna višine odškodnine. Razmisliti je treba tudi o drugih nadomestnih ukrepih v primerih izjemnih posegov na kmetijska zemljišča.

Podrobnejši in konkretni (amandmajski) popravki teh in še nekaterih drugih vsebin so razvidni iz priloge.

V partnerstvu Odgovorno do prostora! pričakujemo, da bodo hkrati s predvidenimi spremembami ZKZ pripravljene tudi spremembe prostorske zakonodaje in ustrezni podzakonski akti, ki bodo podrobneje določili vsebine in način priprave strokovnih podlag in določanja trajno varovanih kmetijskih zemljišč ter druge vsebine, ki se povezujejo s problematiko urejanja prostora.

Posebej poudarjamo, da predlagani popravki in dopolnitve ZKZ ne smejo ovirati izvajanja veljavnega zakona. Predlagamo, da Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, nemudoma začne z aktivnostmi za pripravo uredbe za določitev območij za kmetijstvo in pridelavo hrane, ki so strateškega pomena za Republiko Slovenijo zaradi pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč (3. b člen veljavnega ZKZ). Ministrstvo naj skupaj z uredbo pripravi tudi akcijski načrt določanja TVKZ po prioritetenih območjih (regijah, občinah) ter s stimulativnimi ukrepi spodbuja povezovanje občin pri določitvi TVKZ v okviru prostorskega načrtovanja. Predlagamo torej, da se princip obveznosti določanja TVKZ podkrepi z ustreznim akcijskim načrtom, ki je prilagojen potrebam ter realnim finančnim in kadrovskim zmožnostim za izvedbo projekta.

V imenu skupine Odgovorno do prostora!

mag. Jelka Hudoklin, dr. Aleš Mlakar, mag. Leon Kobetič, Izidor Jerala

Zanj, mag. Tomaž Černe, koordinator

Priloga (kot navedeno v besedilu)

Poslano:

- mag. Dejan Židan, Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, gp.mkgp@gov.si
- Irena Majcen, Ministrica za okolje in prostor, gp.mop@gov.si
- dr. Miro Cerar, predsednik vlade, gp.kpv@gov.si
- Državni zbor RS, Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, dragana.culjkovic@dz-rs.si
- Državni zbor RS, odbor za infrastrukturo, okolje in prostor, anton.pelko@dz-rs.si
- Državni zbor RS, predsednik dr. Miran Brglez, gp@dz-rs.si
- Državni svet RS, predsednik Mitja Bervar, gp@ds-rs.si
- partnerji projekta Odgovorno do prostora!
- mediji